

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
імені адмірала Макарова

ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

(повна назва підрозділу)

КАФЕДРА ПЕРЕКЛАДУ

(повна назва кафедри)

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Program of the Discipline

Порівняльна стилістика англійської та української мов

**CONTRASTIVE STYLISTICS OF ENGLISH AND UKRAINIAN
LANGUAGES**

рівень вищої освіти	<u>перший (бакалаврський)</u>
тип дисципліни	<u>обов'язкова</u>
мова викладання	<u>англійська</u>

Миколаїв – 2026

Робоча програма навчальної дисципліни «Порівняльна стилістика англійської та української мов» скерована на підготовку фахівців за спеціальністю В11 Філологія (за спеціалізаціями)
спеціалізація В11.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська
галузі знань: В. Культура, мистецтво та гуманітарні науки
освітня програма «Переклад»
«25 » травня 2026 р. 14 с.

Розробник: *Солодка Анжеліка Костянтинівна, доктор педагогічних наук, професор, в.о. завідувача кафедри перекладу*

Гарант освітньої програми «Переклад»,
канд.філол.наук, доцент кафедри перекладу

 Тетяна ЄФИМЕНКО

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Порівняльна стилістика англійської та української мов» розглянуто на засіданні кафедри перекладу

Протокол № 6 від « 01 » *червня* 2026 р.

В.о.завідувача кафедри

Анжеліка СОЛОДКА

Проект робочої програми навчальної «Порівняльна стилістика англійської та української мов» розглянуто Навчально-методичною радою філологічного факультету

Протокол № 5 від « 03 » червня 2026 р.

Голова

Лілія РУСКУЛІС

ЗМІСТ

<i>Вступ</i>	4
<i>1. Опис навчальної дисципліни</i>	5
<i>2. Мета вивчення навчальної дисципліни</i>	6
<i>3. Передумови для вивчення дисципліни</i>	6
<i>4. Очікувані результати навчання</i>	6
<i>5. Програма навчальної дисципліни</i>	8
<i>6. Методи навчання. Засоби діагностики результатів навчання та методів їхнього демонстрування</i>	10
<i>7. Форми поточного та підсумкового контролю</i>	11
<i>8. Критерії оцінювання результатів навчання</i>	12
<i>9. Засоби навчання</i>	13
<i>10. Рекомендовані джерела інформації</i>	13

ВСТУП

Анотація

Курс «Порівняльна стилістика англійської та української мов» містить необхідний теоретичний матеріал, який знайомить студентів зі стилями мови, стилістичною диференціацією лексичних і граматичних засобів англійської та української мов, прийомами найбільш доцільного їх використання у відповідності до змісту тексту, його жанром, цільовим призначенням і загальної експресивної спрямованістю. У процесі вивчення дисципліни студенти набувають мовленнєвих навичок і вмінь та засвоюють лінгвістичні і соціокультурні знання, мають можливість розвивати перекладацькі компетенції та загальні уміння спілкування англійською мовою, набувають впевненості щодо використання мови як засобу комунікації та перекладу. Належна увага в цьому курсі приділяється обґрунтуванню стилістичної природи певних типів мовних одиниць, встановленню їх семантичного навантаження та, відповідно до цього, визначенню способів їх адекватного перекладу на рівні слова, словосполучення, речення чи тексту у порівняльному аспекті

Ключові слова: стилістичні, лінгвістичні, соціокультурні знання, стилістична диференціація, перекладацька компетентність.

Abstract

The course «Contrastive Stylistics of English and Ukrainian Languages» comprises of necessary theoretical material students need to understand, i.e. language styles, stylistic differentiation of lexical and grammatical means of the English and Ukrainian languages, methods of their most appropriate use in accordance with the content of the text, its genre, purpose and general expressive function. Students acquire speech skills and abilities and acquire linguistic and sociocultural knowledge, have the opportunity to develop translation skills and general communication skills in English, gain confidence in using language as a means of communication and translation. Due attention in this course is paid to substantiating the stylistic nature of certain types of language units, establishing their semantic load and, accordingly, identifying ways to adequately translate them at the level of words, phrases, sentences or text in a comparative aspect.

Key words: stylistic, linguistic, socio-cultural knowledge, stylistic differentiation, translation competence.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність (освітня програма), освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань В Культура, мистецтво та гуманітарні науки	Обов'язкова	
Модулів – 1		Рік підготовки:	
Змістових модулів – 3		4-й	4-й
Електронна адреса РПНД на сайті Університету			
Індивідуальне науково-дослідне завдання - не передбачено	Спеціальність В11 Філологія (за спеціалізаціями) Спеціалізація В11.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська Освітня програма Переклад	Семестр	
Загальна кількість годин: 90 годин		7-й	7-й
		Лекцій	
		15 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		15 год.	6 год.
		Лабораторні	
		-	-
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2; самостійної роботи студента – 4	Освітній рівень: перший (бакалаврський)	Самостійна робота	
		60 год.	78 год.
		Вид контролю: іспит	
		Форма контролю: комбінована	

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування у студентів відповідно до освітньо-професійної програми таких компетентностей:

ЗК 4. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 9. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 12. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ФК 6. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

ФК 8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

ФК 9. Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами.

ФК 12. Здатність до організації ділової комунікації.

3. Передумови для вивчення дисципліни

Передумовами для вивчення дисципліни є: «Вступ до мовознавства», «Вступ до перекладознавства», «Практичний курс англійської мови», «та інші спеціалізовані курси.

4. Очікувані результати навчання

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у студентів таких результатів навчання:

ПРН 1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземною(ими) мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.

ПРН 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН 6. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності. ПРН 7. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.

ПРН 8. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мови (мов) і літератури (літератур), що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.

ПРН 13. Аналізувати й інтерпретувати твори української та зарубіжної художньої літератури й усної народної творчості, визначати їхню специфіку й місце в літературному процесі (відповідно до обраної спеціалізації).

ПРН 14. Використовувати мову(и), що вивчається (ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.

ПРН 16. Знати і розуміти основні поняття, теорії і концепції обраної філологічної спеціалізації, вміти застосовувати їх у професійній діяльності.

5. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Contrastive Stylistics of English and Ukrainian Languages

Змістовий модуль 1. Contrastive Stylistics. Stylistic Phonetics and Morphology

Тема 1. Contrastive Stylistics. Subject and Objectives. Definition and Scope of Contrastive Stylistics.

Література [1, с. 1-10]; [2, с. 1-15]

Тема 2. Objectives and Methodological Approaches in Contrastive Stylistics.

Література [3, с. 5-20]

Тема 3. Expressive Means and Stylistic Devices. Stylistic Semiotics. Expressive Means in Phonetics and Morphology. Semiotic Representation in Contrastive Stylistics

Література [1, с.15-57]

Тема 4. Phonetics and Morphology. Semiotic Representation in Contrastive Stylistics

Література [2, с. 16-45]; [3, с. 21-50]

Змістовий модуль 2. Differentiation of English and Ukrainian Vocabulary by Stylistic Features

Тема 1. Tropes in Non-Fiction and Fiction Texts in English and Ukrainian Languages. Tropes and Figures of Speech in Fiction. Stylistic Application of Tropes in Non-Fiction

Література [1, с. 58-90]; [2, с. 46-80]; [3, с. 61-80]

Тема 2. Stylistic Syntax. Syntactic Stylistic Devices in English and Ukrainian. The Role of Sentence Structure in Stylistic Expression

Література [1, с. 91-120]; [3, с. 85-102]

Змістовий модуль 3. Functional Styles and Stylistic Analysis of English and Ukrainian Texts

Тема 1. Definition of the Concept of "Functional Style". Functional Styles in English and Ukrainian Languages. Characteristics and Features of Functional Styles of English and Ukrainian Languages

Література [2, с. 139-155]; [2, 112-141]; [3, с. 208-225]

Тема 2. Main Functional Styles in English and Ukrainian Languages and Stylistic Analysis Techniques. Classification and Application of Functional Styles. Stylistic Analysis: Techniques and Methodologies

Література [2, с. 156-172]; [3, с. 226, 232]

Тематичний план навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					Заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		лек	пр	лаб	с.р.		лек	пр	лаб	с.р.
1	2	3	4	5	7	8	9	10	11	12
Модуль 1. Contrastive Stylistics of English and Ukrainian Languages										
Змістовий модуль 1. Contrastive Stylistics. Stylistic Phonetics and Morphology										
Тема 1. Contrastive Stylistics. Subject and Objectives	8	2	2	–	4	8		2	-	6
Тема 2. Objectives and Methodological	6	2			4	8	2			6

Approaches in Contrastive Stylistics.										
Тема 3. Expressive Means and Stylistic Devices.	8	2	2	–	4	6			-	6
Тема 4. Phonetics and Morphology. Semiotic Representation in Contrastive Stylistics	8		2		6	8				8
<i>Разом за змістовим модулем 1</i>	30	6	6	–	18	30	2	2	-	26
Усього годин	30	6	6	–	18	20	2	2	-	26
Змістовий модуль 2. Differentiation of English and Ukrainian Vocabulary by Stylistic Features										
Тема 1. Tropes in Non-Fiction and Fiction Texts in English and Ukrainian Languages	14	2	2	–	10	16	2		-	14
Тема 2. Stylistic Syntax	16	2	2	–	12	14		2	-	12
<i>Разом за змістовим модулем 2</i>	30	4	4	–	22	30	2	2	-	26
Усього годин	30	4	4		22	30	2	2	-	26
Змістовий модуль 3. Functional Styles and Stylistic Analysis of English and Ukrainian Text										
Тема 1. Definition of the Concept of "Functional Style"	15	3	2	–	10	16	2		-	14
Тема 2. Main Functional Styles in English and Ukrainian Languages and Stylistic Analysis Techniques	15	2	3	–	10	14		2	-	12
<i>Разом за змістовим модулем 3</i>	30	5	5	–	20	30	2	2	-	26
Усього годин	30	5	5		20	30	2	2	-	26
Разом за курсом	90	15	15	-	60	90	6	6	-	78

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Contrastive Stylistics. Subject and Objectives	2	2
2	Objectives and Methodological Approaches in Contrastive Stylistics.	-	-
3	Expressive Means and Stylistic Devices.	2	-
4	Phonetics and Morphology. Semiotic Representation in Contrastive Stylistics	2	-

5	Tropes in Non-Fiction and Fiction Texts in English and Ukrainian Languages	2	-
6	Stylistic Syntax	2	2
7	Definition of the Concept of "Functional Style"	2	-
8	Main Functional Styles in English and Ukrainian Languages and Stylistic Analysis Techniques	3	2
	<i>Разом</i>	15	6

Самостійна робота

Розподіл годин самостійної роботи для студентів денної форми навчання:

- підготовка до практичних занять – **3 год. / 1 заняття**;
- підготовка до самостійної (проектна) роботи – **3–5 год. / 1 робота**;
- підготовка до контрольної роботи – **5 год. / 1 робота**;
- підготовка до підсумкового контролю – **10 год. / 1 захід**

Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Вид роботи	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Підготовка до практичних робіт	15	15
2	Підготовка до виконання самостійної (проектна) роботи	30	43
3	Підготовка до контрольної роботи	5	10
4	Підготовка до підсумкового контролю	10	10
	<i>Разом</i>	60	78

6. Методи навчання. Засоби діагностики результатів навчання та методів їхнього демонстрування

Методи навчання:

- 1) на лекційних заняттях:
 - лекція;
 - пояснення;
 - дискусія;
 - диспут;
 - ілюстрування;
 - демонстрація;
 - відеометод;
- 2) на практичних заняттях:
 - практична робота;
 - фронтальне опитування;
 - частково-пошуковий метод;
 - спостереження.

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- усні відповіді;
- виконання самостійних завдань;
- тестові роботи;
- проєктні роботи.

7. Форми поточного та підсумкового контролю

Досягнення студента оцінюються за 100-бальною системою Університету.

Підсумкова оцінка навчального курсу містить оцінки з поточного контролю та оцінки підсумкового контролю. В кожного компонента своя частка в загальній системі оцінок, де студент може набрати від 60 балів до 100 балів. Під компонентом проміжних оцінок розуміються поточні оцінки протягом семестру.

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на заняттях та набутих практичних навичок під час виконання завдань практичних і самостійних робіт, а також підготовки дослідницьких матеріалів до виконання проєктної роботи.

Зарахування кредитів навчального курсу можливо тільки лише досягнення результатів, запланованих РПНД, що виражається в одній із позитивних оцінок, передбачених чинним законодавством.

Форми контролю результатів навчальної діяльності студентів та їхнє оцінювання

Відповіді на практичних заняттях	Критерії оцінювання
5	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення, використані міждисциплінарні зв'язки, містить аргументовані висновки
4	Відповідь в цілому правильна, достатньо повна, логічна; допущені несуттєві помилки та неточності у викладенні матеріалу
3	Відповідь частково правильна, містить неточності, недостатньо обґрунтована
2	Відповідь має суттєві помилки, аргументи несформульовані, використовується невірна термінологія.
1	Відповідь містить значну кількість суттєвих помилок, не обґрунтована
0	Студент не дає відповіді
<i>Максимальна оцінка студента за цей компонент програми: 40 балів для денної форми навчання (8 тем по 5 балів); 15 балів для заочної форми навчання (3 теми по 5 балів)</i>	
Самостійна (проєктна робота)	Критерії оцінювання
5	Завдання виконано правильно, відповідь повна, логічна, містить аналіз, узагальнення, використані міждисциплінарні зв'язки, містить аргументовані висновки
4	Завдання виконано в цілому правильно, відповідь достатньо повна, логічна; допущені несуттєві помилки й неточності у викладенні матеріалу
3	Завдання виконано частково правильно, відповідь містить неточності, недостатньо обґрунтована
2	Завдання має суттєві помилки, аргументи несформульовані, неправильно використовуються терміни тощо
1	Завдання має значну кількість суттєвих помилок, не обґрунтовано
0	Студент не дає відповіді

Максимальна оцінка студента за цей компонент програми: 10 балів для денної форми навчання (2 завдання по 5 балів); 35 балів для заочної форми навчання (7 завдань по 5 балів)

Контрольна робота	Критерії оцінювання
9-10	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення, містить аргументовані висновки
7-8	Відповідь в цілому правильна, достатньо повна, логічна; допущені несуттєві помилки та неточності у викладенні матеріалу
5-6	Відповідь частково правильна, містить неточності, недостатньо обґрунтована
3-4	Відповідь має суттєві помилки, аргументи несформульовані, використовуються невірна термінологія
1-2	Відповідь містить значну кількість суттєвих помилок, не обґрунтована
0	Студент не дає відповіді
Максимальна оцінка студента за цей компонент програми: 10 балів	

Іспит	Критерії оцінювання
40-30	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення, використані міждисциплінарні зв'язки, містить аргументовані висновки
29-20	Відповідь в цілому правильна, достатньо повна, логічна; допущені несуттєві помилки та неточності у викладенні матеріалу
19-10	Відповідь частково правильна, містить неточності, недостатньо обґрунтована
9-1	Відповідь має суттєві помилки, аргументи несформульовані, використовується неправильна термінологія.
0	Студент не дає відповіді
Максимальна оцінка студента за цей компонент програми 40 балів	

Форма контролю	Максимальна кількість балів	
	Денна форма	Заочна форма
Відповіді на практичних заняттях	8 тем x 5 балів = 40 балів	3 теми x 5 балів = 15 балів
Виконання індивідуальних завдань	2x5 балів = 10 балів	7x5 балів = 35 балів
Контрольна робота	1x10 балів = 10 балів	1x10 балів = 10 балів
Іспит	40	40
Всього	100	100

8. Критерії оцінювання результатів навчання

		Денне відділення		Заочне відділення	
		Вид роботи	Кількість балів	Вид роботи	Кількість балів
ЗМ1	Т1	Відповідь на практичному занятті	1*5=5	Виконання індивідуальних завдань	1*5=5

	T2	Відповідь на практичному занятті	1*5=5	Виконання індивідуальних завдань	1*5=5
	T3	Відповідь на практичному занятті	1*5=5	Відповідь на практичному занятті	1*5=5
				Виконання індивідуальних завдань	1*5=5
	T4	Відповідь на практичному занятті	1*5=5	Виконання індивідуальних завдань	1*5=5
		Виконання індивідуальних завдань	1*5=5	Виконання індивідуальних завдань	1*5=5
ЗМ2	T5	Відповідь на практичному занятті	1*5=5	Виконання індивідуальних завдань	1*5=5
		Виконання індивідуальних завдань	1*5=5		
	T6	Відповідь на практичному занятті	1*5=5	Відповідь на практичному занятті	1*5=5
ЗМ3	T7	Відповідь на практичному занятті	1*5=5	Виконання індивідуальних завдань	1*5=5
	T8	Відповідь на практичному занятті	1*5=5	Відповідь на практичному занятті	1*5=5
		Контрольна робота	10	Контрольна робота	10
Підсумковий контроль		Іспит	40	Іспит	40
Сума			100	Сума	100

9. Засоби навчання

Наочним матеріалом для лекційних занять слугують передусім графічні засоби, а саме друковано-роздатковий матеріал у вигляді ілюстративних таблиць, опорних схем, рисунків; мультимедійні засоби (комп'ютерні презентації); відеоматеріали.

На практичних заняттях прислужиться бібліотечний фонд Університету та електронні репозитарії світу, а також різноманітні лінгвістичні фактажі.

Під час виконання завдань самостійної роботи доцільним стане використання бібліотечного фонду та енциклопедій, словників, довідників.

10. Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Бахов І.С. Порівняльна стилістика англійської та української мов: методичні рекомендації. Київ: МАУП, 2018. – 22 с.
2. Валігура О.Р., Борецька О.Ю. Стилiстика англiйської мови A Guide to English Stylistics. Тернопiль: Лiбра Терра, 2009. 200 с.
3. Дубенко О.Ю. Порівняльна стилістика англійської та української мов. Посібник для студентів та викладачів вищих навчальних закладів. Вінниця: Нова книга, 2015, 224с.

Допоміжна література

1. Качуровський І. Основи аналізу мовних форм (стилістика): Фігури ітропи / І. Качуровський. Мюнхен; Київ, 1995. 135 с.
2. Kukhareno V.A. A Book of Practice in Stylistics / V. A. Kukhareno. Vinnytsia, "Nova Knyga", 2015. – 82 с.
3. Пономарів О.Д. Стилiстика сучасної української мови / О.Д. Пономарiв. Тернопiль: Навчальна книга. Богдан, 2000. 248 с.

4. Єфімов Л. П., Ясінецька О. А. Стилїстика англїйської мови і дискурсивний аналіз. Навчально-методичний посібник. Вінниця: Нова книга, 2013. 240 с.
5. Кононенко В.І. Мова. Культура. Стилї / В.І.Кононенко. Івано-Франківськ: Плай, 2002. 460 с.
6. Cognitive stylistics. Language and Cognition in Text Analysis. Ed. by E.Semino and J.Culpeper. – Amsterdam/ Philadelphia: John Benjamins Publishing Company, 2002.

Інформаційні ресурси

1. Stylistics. A Resource Book for Students. URL: <https://uogbooks.wordpress.com/wp-content/uploads/2014/10/stylistics-a-resource-book-for-students-paul-simpson.pdf>
2. Literary Stylistics. URL: <https://nou.edu.ng/coursewarecontent/ENG434%20.pdf>
3. Stylistic Differentiation of the English Vocabulary. PPP. URL: <https://en.ppt-online.org/198716>
4. A Dictionary of stylistics. URL: https://api.pageplace.de/preview/DT0400.9781317862079_A23913465/preview-9781317862079_A23913465.pdf